

**Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний технічний університет**

**НАВЧАЛЬНИЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК
ТЕРМІНОЛЕКСИКИ СФЕРИ ДИЗАЙНУ**

з практичними завданнями до змістового модуля №3
«Наукова комунікація як складова фахової діяльності»
дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням»
для студентів гуманітарного факультету ЗНТУ
денної та заочної форм навчання

Онуфрієнко Г.С. Навчальний російсько-український словник термінологіки сфери дизайну з практичними завданнями до змістового модуля №3 «Наукова комунікація як складова фахової діяльності» дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» для студентів гуманітарного факультету ЗНТУ денної та заочної форм навчання. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2015. - 44с.

Автор: Онуфрієнко Галина Сергіївна, доцент, доктор філософії у філологічних науках, доцент кафедри загальної мовної підготовки ЗНТУ, керівник кафедральних НДР 08512 «Системно-структурна організація лексичного ярусу мови спеціальності» (2012-2015), НДР 08515 «Динаміка галузевих термінологій у сферах їх фіксації та функціонування» (2015-2018)

Рецензент: Зубець Н.О., доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови ЗНУ

Словник розроблено згідно з принципами сучасної лінгводидактики та навчальної термінографії, відповідно до проблематики змістового модуля №3 «Наукова комунікація як складова фахової діяльності» з «УМПС», в контексті концепцій другого («Лексична система мови спеціальності в категоріях парадигматики та дериватології») й третього («Лексика мови спеціальності в комплексних завданнях рубіжного та підсумкового контролів з «УМПС») етапів кафедральної НДР 08512 «Системно-структурна організація лексичного ярусу мови спеціальності» (2012-2015 р.р.) і першого етапу «Галузеві термінології у сфері їх наукової фіксації» НДР 08515 (2015-2016 р.р.)

Затверджено засіданням кафедри ЗМП
Протокол №1 від 26.08.2015р.

Зміст

Передмова.....	4
1. Навчальний російсько-український словник термінологіки сфери дизайну.....	6
2. Практичні завдання для самостійної роботи студентів.....	38
3. Рекомендована науково-навчальна і наукова література для виконання практичних завдань змістового модуля №3 «Наукова комунікація як складова фахової діяльності» з «УМПС».....	43
4. Список використаної довідково-словникової літератури.....	44

Передмова

Термін *дизайн* запозичений українською мовою з англійської: *design* – «проекувати, креслити» [4.6, с. 167]. Цим терміном позначено різні види проектувальної діяльності, яка має метою формування естетичних і функціональних якостей предметного середовища. У вузькому сенсі *дизайн* – художнє конструювання. Вивчення особливостей формування взаємозв'язків дизайну і людини може стати ключем до розуміння найрізноманітніших соціальних процесів та функцій дизайну в суспільстві.

Визначити точну дату виникнення феномену *дизайн* нелегко. Однак зрозуміло: як тільки у людини з'явилися знаряддя праці, виникла практична потреба зробити свій інструмент не тільки більш зручним, але й красивим та функціональним.

Вже в античні часи на філософських диспутах обговорювалася тема оптимального співвідношення між корисністю й естетичною цінністю предметів побуту. Саме цей момент дослідники визначають датою зародження дизайну як галузі людської діяльності.

Проблему естетизму предметів порушив ще давньогрецький філософ Сократ (бл. 469–399 років до н.е.) у діалогах, що дійшли до нас у спогадах і переказах його учнів Платона та Ксенофонта. Сократа вважають одним із засновників діалектики як методу відшукування істини шляхом низки навідних запитань (так званий «сократівський метод»). Бесіди Сократа були побудовані у формі запитань та відповідей: Сократ прикидався неосвіченим з обговорюваної теми і починав активно розпитувати свого співрозмовника/опонента. Полеміка завершувалася тим, що після всебічного розгляду теми шляхом відповідей на глибоко продумані й у правильній (логічній) послідовності поставлені запитання опонент повністю змінював свою думку на протилежну. Уважно почитаючи діалоги Сократа, можна знайти ключ до розуміння античної концепції дизайну інтер'єру. Прикладом може послужити відомий полемічний диспут про красу і користь.

Сократа логічно назвати першим авторитетним експертом у сфері споживчої цінності товару – проблемою, безсумнівно, найбільш актуальною для теоретиків сучасного веб-дизайну. Ідеї зазначеної бесіди корисні для теорії дизайну як прикладного виду мистецтва.

Сучасний дизайн активно розвивається в різних напрямках: дизайн інтер'єру, графічний дизайн, ландшафтний дизайн, комп'ютерний дизайн, промисловий дизайн тощо.

Дизайн інтер'єру — це мистецтво, в якому дизайнер стає художником. Уявлення людини про красу змінювалося з плином епох. Стили оформлення інтер'єру є віддзеркаленням ідеалів і потреб людства. Стили інтер'єру тісно переплітаються один з одним, постійно змінюються та вдосконалюються. За всіх часів люди намагалися втілити власне бачення гармонії життя в облаштування

свого житла. Стиль приміщення зазвичай визначається актуальністю його призначення, а також з урахуванням характеру замовника, його роду діяльності, захоплень, бажань і можливостей. Головне, на що орієнтується дизайнер у процесі проектування інтер'єру, — це зручність, затишок, комфорт. Основною метою інтер'єру впродовж усіх часів було створення всередині приміщення такого середовища, яке максимально відповідало б його практичному призначенню та обов'язково мало би достатні естетичні характеристики.

Промисловий дизайн — використання комбінації прикладного мистецтва і прикладної науки для поліпшення естетики, ергономіки, архітектури, функціональності та зручності використання продукту. Промисловий дизайн як вид діяльності — це гармонія елементів мистецтва, маркетингу та технології. Промисловий дизайн охоплює найширше коло об'єктів: від домашнього начиння до високотехнологічних, наукомістких виробів. У традиційному розумінні до завдань промислового дизайну відносяться прототипування побутової техніки, виробничих установок та їх інтерфейсів, наземного та повітряного транспорту (у тому числі автомобілів, літаків, поїздів), різноманітного інвентарю. Особливі функції виконує дизайн меблів та елементів інтер'єру, посуду і столових приладів, розробка форм і концептів яких має глибокі історичні передумови та національні традиції.

Пропонований перекладний словник термінологіки сфери дизайну містить близько 1500 базових термінів, у складі яких за структурою є однослівні (терміни-слова) типу *етюд*, *рококо*, *фронтон* і складені терміни (словосполучення) типу *дизайн соціального контенту* (трикомпонентний термін), *іміджевий дизайн*, *прикладне мистецтво*, *технічна естетика* (двокомпонентні терміни); за мовним походженням — питомі терміни, у тому числі гібридної природи (*освітленість*, *полотно*, *фактурність*, *художність*), і запозичені з інших природних мов, зокрема, індоєвропейської сім'ї (наприклад, *експонат* — з латини, *ескіз* — із французької, *майоліка* — з італійської, *пастель* — із французької та італійської, *фактура* — з латини).

Реєстрові терміни (російською мовою) у словнику подані в їхній вихідній формі, зокрема, *іменники* — в називному відмінку однини; *дієслова* — у формі інфінітива; *прикметники* — у формі чоловічого роду в називному відмінку однини. Складені терміни (словосполучення) подано за опорним словом (іменником). Використано й морфологічні ремарки для українських термінів: курсивом наведено закінчення форми родового відмінка однини для термінів-іменників чоловічого роду другої відміни (наприклад, **дизайнер, -а**; **орнамент, -у**) та для термінів-іменників жіночого роду третьої відміни (наприклад, **світність, -ості**), а також подано позначку про невідмінованість деяких запозичених іменників, їх рід і число (**панно́** — невідм., с.р.; **графі́ті** — невідм., мн.).

1. Навчальний російсько-український словник термінологіки сфери дизайну

А

абажур	абажу́р, -а
абрис	а́брис, -у
авангардизм	аванга́рдизм, -у
автолитография	автолітогра́фія
автопортрет	автопортре́т, -а
академизм	академі́зм, -у
акант	ака́нт, -а
акварель	акваре́ль, -і
одноцветная а.	одноко́лірна а.
аксессуары	аксесуа́р, -а
акцент	акце́нт, -у
аллегоризм	але́горі́зм, -у
аллегория	але́горія
алтарь	ві́тві́р, -я
ампир	ампі́р, -у
амфипростиль	амфіпро́стиль, -ю
амфитеатр	амфітеа́тр, -у
амфора	а́мфора
ангоб	анго́б, -а
ансамбль	анса́мбль, -ю
градостроительный а.	містобудівни́й а.
дворцовый а.	пала́цовий а.
антаблемент	антаблеме́нт, -а
смешанный а.	змі́шаний а.
антефикс	антефі́кс, -а
антикамера	антика́мера
антиквариат	антикваріа́т, -у
античность	анти́чність, -ості
классическая а.	класи́чна а.
анфилада	анфіла́да
а. комнат	а. кімна́т
кольцевая а.	кільце́ва а.
арка	а́рка
веерная а.	вія́лова а.
готическая а.	готі́чна а.
звездчатая а.	зі́рча́ста а.
зубчатая а.	зубча́ста (зубча́та) а.

ломаная а.
 переплетающаяся а.
 промежуточная а.
 эллиптическая а.
 аркада
 стенная а.
 аркатура
 глухая а.
 аркбутан
 арт-дизайн
 артефакт
 архаистика
 архивольт
 трехлопастный а.
 архитектуроника
 архитектор
 архитектура
 а. интерьера
 а. площади
 архитрав
 разрезанный а.
 сплошной а.
 асимметричность
 асимметрия
 астрагал
 атлант
 атриум
 четырёхколонный а.
 аттик
 аукцион
 аэрография
 аэростиль

багет
 базилика
 колонная б.
 крестовая б.
 балюстрада
 банкетка
 баннер

ла́мана а.
 а. з плéтивом
 проміжна а.
 еліптічна а.
 арка́да
 сті́нна а.
 аркату́ра
 глуха́ а.
 аркбу́тан, -а
 а́рт-диза́йн, -у
 артефа́кт, -у
 архаї́стика
 архіво́льт, -а
 трилопа́тєвий а.
 архітектóніка
 архіте́ктор, -а
 архіте́ктұра
 а.інтер'єру
 а. плóщі
 архітра́в, -а
 розрі́заний а.
 суцільний а.
 асиметрі́чність, -ості
 асиметрі́я
 астрага́л, -а (архіте́ктурна деталь)
 атла́нт, -а
 а́тріум, -а
 чоти́риколо́нний а.
 а́ттик, -а
 аукціо́н, -у
 аерогра́фія
 аерості́ль, -ю

Б

баге́т, -а
 базилі́ка
 коло́нна б.
 хресто́ва б.
 балюстра́да
 банке́тка
 ба́нер, -а

барабан
 барельеф
 барокко
 барочность
 барьер
 бассейн
 батик
 горячий б.
 холодный б.
 башня
 беж
 бержерка
 бесстильность
 бесформенный
 бесцентровость
 бидермейер
 бижутерия
 блик
 бордюр
 бра
 бронза
 бронзирование
 бронзированный
 бронзировать
 бронзировка
 бронзировщик
 брошюра
 бумага
 ватманская б.
 мелованная б.
 офсетная б.
 переводная б.
 эстампная б.
 быт
 бюст

ваза
 вазон
 вазописец
 вазопись

бараба́н, -а
 барелье́ф, -а
 баро́ко, невідм., с.р.
 баро́чність, -ості
 бар'є́р, -а
 басе́йн, -у
 ба́тик, -а
 га́р'ячий б.
 холо́дний б.
 ба́шта, ве́жа
 беж, невідм. і незмін.
 берже́рка
 безсти́льність, -ості
 безфо́рмний
 безце́нтро́вість, -ості
 бидерме́йєр, -у
 біжу́терія
 по́лиск, -у; відблиск, -у; ви́блиск, -у
 борді́юр, -у
 бра, невідм., с.р.
 броне́за
 бронзува́ння
 бронзо́ваний
 бронзува́ти
 бронзува́ння
 бронзува́льний, -а
 брошу́ра
 папі́р, -перу
 ва́тманський п.
 крейдо́ваний п.
 офсе́тний п.
 перебивни́й п.
 еста́мпний п.
 по́бут, -у
 бю́ст, -а

В

ва́за
 вазо́н, -а
 вазопи́сець, -ця
 вазо́пис, -у

ваятель
 ваять
 веб-дизайн
 веерообразный
 вензель
 венок
 вертикаль
 вертикально
 вертикальный
 вершина
 визави
 визуализм
 визуалист
 вилла
 вимперг
 виньетка
 виридарий
 витраж
 кабинетный в.
 витрина
 внешнехудожественный
 волюта
 угловая в.
 воск
 пчелиный в.
 восприятие
 визуальное в.
 восьмерик
 временной
 выковывание
 выковывать
 выколотка
 выпуклость
 выравнивать
 вычурность
 вычурный
 вышивка
 вязкость
 в. лака

скульптор, -а
 ліпити
 веб-дизайн, -у
 віялоподібний
 вѐнзель, -я
 віно́к, -нка
 вертика́ль
 вертика́льно
 вертика́льний
 верші́на
 візаві́, *невідм., ч.р. і ж.р.*
 візуалі́зм, -у
 візуалі́ст, -а
 ві́лла
 ві́мперг, -а
 віньє́тка
 вірида́рій, -я
 вітра́ж, -а
 кабінє́тний в.
 ві́трина
 позахудо́жній
 волю́та
 нарі́жна (ку́тня) в.
 віск, *воску*
 бджоли́ний в.
 сприйня́ття
 візуа́льне с.
 восьме́рик, -а
 часови́й
 вико́вування
 вико́вувати
 вибива́ння
 опу́клість, -ості; ви́пуклість, -ості
 вирі́внювати
 вигадли́вість, -ості
 вигадли́вий
 вишива́ння; ви́шивка; га́птува́ння
 в'язкі́сть, -ості
 в. ла́ку

Г

габарит

газон

галерея

аркадная г.

арочная г.

боковая г.

картинная г.

кольцевая г.

полукруглая г.

художественная г.

гамма

гармония

цветовая г.

гарнитур

геопластика

герма

гипостиль

гипс

безводный г.

полуводный г.

глазурь

тенивая г.

цветная г.

гобелен

рельефный г.

горельеф

горизонт

горизонталь

горизонтально

горизонтальный

гравюра

выпуклая г.

г. на металле

карандашная г.

продольная г.

гравирование

гравировать

градиент

графика

городская г.

габаріт, -у

газón, -у

галерéя

арка́дна г.

а́рочна г.

бічна́ г.

карти́нна г.

кільце́ва г.

напівкру́гла г.

худóбжня г.

га́ма

гармо́нія

ко́лірна г.

гарніту́р, -а

геопла́стика

ге́рма

гіпості́ль, -ю

гіпс, -у

безво́дний г.

напівво́дний г.

глазу́р, полі́ва

тіньова́ г.

кольоро́ва г.

гобеле́н, -а

релье́фний г.

горелье́ф, -а

горизо́нт, -у

горизонта́ль, -і

горизонта́льно

горизонта́льний

гравію́ра

опу́кла (віпу́кла) г.

г. на метáлі

олівце́ва г.

поздо́бжня г.

гравіюва́ння

гравіюва́ти

градіе́нт, -а

гра́фіка

міська́ г.

компьютерная г.
 станковая г.
 графит
 графити
 графический
 гробница
 скальная г.
 грот
 гротеск
 грунт
 гипсовый г.
 казеиновый г.
 клеевой г.
 клее-масляный г.
 клее-мучной г.
 меловой г.
 мягкий г.
 тонированный г.
 цветной г.
 эмульсионный г.
 грунтование
 грунтовать
 грунтовка
 гуашь

дворец
 д. культуры
 д. спорта
 загородный д.
 декадентизм
 декадентство
 декастиль
 декомпозиция
 декор
 пластический д.
 развитой д.
 цветной д.
 декоративность
 декоративный
 декоратор

комп'ютерна г.
 ста́нкова г.
 графіт, -у
 графіті, *невідм., мн.*
 графічний
 гробніця
 скеля́на г.
 грот, -а
 гроте́ск, -а
 грунт, -у
 гіпсовий г.
 казеїновий г.
 клейовий г.
 клеє-олійний (ма́сляний) г.
 клеє-борошня́ний г.
 крейдя́ний г.
 м'я́кий г.
 тоно́ваний г.
 кольоро́вий г.
 емульсі́йний г.
 грунтува́ння
 грунтува́ти
 грунто́вка
 гуа́ш, -і

Д

пала́ц, -у
 п. культу́ри
 п. спо́рту
 заміський (поза́міський) п.
 декаденті́зм, -у
 декаде́нтство
 декасти́ль, -ю
 декомпози́ція
 деко́р, -у
 плаستی́чний д.
 розви́нутий д.
 кольоро́вий д.
 декора́тивність, -ості
 декора́тивний
 декора́тор, -а

декорационный
декорация

ажурна д.
внутренняя д.
д. потолка
проекционная д.
рисованная д.
садовая д.
стенная д.
фасадная д.

декорирование

декорировать

дендрарий

десюдепорт

детализация

дефект

деформация

деформировать

диадема

дизайн

графический д.

д. интерьера

д. социального контекста

имиджевый д.

ландшафтный д.

дизайнер

динамичность

д. пространства

динамичный

диптер

дисбаланс

дисгармоничность

дисгармония

стилевая д.

диссонанс

доминанта

доминировать

доминирующий

драпировка

декораційний
декорація

ажурна (ажурова) д.

внутрішня д.

д. стелі

проекційна д.

мальована д.

садова д.

настінна (стінна) д.

фасадна д.

декорування

декорувати

дендрарій, -ю

десюдепорт, -а

деталізація

дефект, -у; вада

деформація

деформувати

діадема

дизайн, -у

графічний д.

д. інтер'єру

д. соціального контексту

іміджевий д.

ландшафтний д.

дизайнер, -а

динамічність, -ості

д. простору

динамічний

диптер, -а

дисбаланс, -у

дисгармонійність, -ості

дисгармонія

стильова д.

дисонанс, -у

домінанта

домінувати

домінуючий

драпування

европеизация
Египет
единство
 е. формы
 художественное е.
елеуса
емкость

жаккард
жанр
 гибридный ж.
 мемориальный ж.
жанризация
живописец
живописный
живопись
 академическая ж.
 акварельная ж.
 беспредметная ж.
 бесформенная ж.
 бытовая ж.
 декоративная ж.
 клеевая ж.
 ландшафтная ж.
 миниатюрная ж.
 многослойная ж.
 пастельная ж.
 пленэрная ж.
 потолочная ж.
 тематическая ж.
жухлость
жюри

завершение
 арочное з.
 пирамидальное з.
завершённость
 з. пространства

Е

європеїзація
Єгїпет, -*нту*
єдність, -*ості*;
 є. фóрми
 худóжня є.
єлеуса
ємність, -*ості*; мі́сткість, -*ості*

Ж

жакáрд, -у
жанр, -у
 гібри́дний ж.
 меморіа́льний ж.
жанриза́ція
живопі́сець, -*сця*
живопі́сний
живо́пис, -у
 академі́чний ж.
 акваре́льний ж.
 безпредме́тний ж.
 безфо́рмний ж.
 побуто́вий ж.
 декораті́вний ж.
 кле́йовий ж.
 ландша́фтний ж.
 мініа́тюрний ж.
 багатошаро́вий ж.
 пасте́льний ж.
 плене́рний ж.
 стельо́вий ж.
 тематі́чний ж.
тьмя́ність, -*ості*
жу́рі, *невідм., с.р.*

З

заве́рення
 а́ркове (а́рочне) з.
 піра́мідальне з.
заве́ршеність, -*ості*
 з. про́стору

завиток
заказчик
закругление

закругленность

з. форми

зал

выставочный з.
гrotовый з.

заливка

звонница

златоклей

златокузнец

золотильщик

золотить

золотописец

золоченый

зона

зонирование

з. территории

з. комнаты

зонировать

идеал

идея

архитектурная и.
садово-парковая и.

избыточность

известь

изделие

готовое и.

кустарное и.

изображение

зеркальное и.

обратное и.

рельефное и.

икебана

иконописание

завиток, *-тка* (закруток)
замовник, *-а*; замовець, *-вця*
закруглення, заокруглення,
заокруглювання
закругленість, *-ості*
(заокругленість, *-ості*)

з. форми

за́ла, зал

виставкова з.

гrotова з.

залиття

дзвіни́ця

зла́токлей, *-ю*

златокова́ль, *-я*

золоті́льник, *-а*

золоті́ти, позолочува́ти

золотопи́сець, *-сця*

золоче́ний, позоло́чений

зо́на

зонува́ння

з. терито́рії

з. кімна́ти

зонува́ти

И

ідеа́л, *-у*

іде́я

архіте́ктурна і.
садо́во-па́ркова і.

надмі́рність, *-ості*

вапно́

ві́ріб, *-робу*

гото́вий в.

куста́рний в.

зобра́ження

дзерка́льне з.

зворóтне з.

релье́фне з.

ікеба́на

іко́нопис, *-у*

иллюзия
 иллюстратор
 иллюстрация
 книжная и.
 контурная и.
 цветная и.
 иллюстрирование
 иллюстрировать
 имитация
 имитировать
 импост
 инкрустатор
 инкрустация
 инкрустирование
 инкрустировать
 инсталляция
 интервал
 интерьер

 индустриальный и.
 ипподром
 искусно
 искусственный
 искусство
 абстрактное и.
 временное и.
 декоративно-прикладное и.
 декорационное и.
 монументальное и.
 наивное и.
 панорамно-диорамное и.

каблук
 обратный к.
 кадмий
 камень

 абразивный к.
 драгоценный к.
 искусственный к.

ілюзія
 ілюстратор, -а
 ілюстрація
 книжкова і.
 контурна і.
 кольорова і.
 ілюстрування
 ілюструвати
 імітація
 імітувати
 імпост, -а
 інкрустатор, -а
 інкрустація
 інкрустування
 інкрустувати
 інсталяція
 інтервал, -у
 інтер'єр, -а (картина); -у (внутріш-
 ний простір будівлі)
 індустріальний і.
 іподром, -у
 майстерно
 штучний
 мистецтво
 абстрактне м.
 часове м.
 декоративно-прикладне м.
 декораційне м.
 монументальне м.
 наївне м.
 панорамно-діорамне м.

К

каблук, -чка
 зворотний к.
 кадмій, -ю
 камінь (матеріал), -меню;
 (окрема одиниця) -меня
 абразивний к.
 коштовний к.
 штучний к.

кампанула
 каннелюра
 каолин
 капелла
 второстепенная к.
 замковая к.
 капитель
 низкая к.
 угловая к.
 шарообразная к.
 карандаш
 графитный к.
 меловой к.
 карикатура
 карикатурист
 карниз
 ленточный к.
 картина
 картуш
 кашпо
 киворий
 кисть
 мягкая к.
 филёночная к.
 класика
 клуатр
 кобальт
 коричневый к.
 красный к.
 кокошник
 коллаж
 коллекция
 жанровая к.
 колокольня
 колонна
 витая к.
 внутренняя к.
 остроконечная к.
 угловая к.
 колоннада
 внутренняя к.

кампа́нула
 канелю́ра
 каоли́н, -у
 каплі́ця
 друго́рядна к.
 за́мкова к.
 капи́тель, -і
 низька́ к.
 нарі́жна (ку́тня) к.
 куля́ста к.
 оли́вець, -вця
 графі́товий (графі́тний) о.
 крей́дяний о.
 карикату́ра
 карикату́рист, -а
 карні́з, -а
 стрі́чковий к.
 карти́на; малю́нок, -нка
 карту́ш, -а
 кашпо́, невідм., с.р.
 ківори́й, -ія
 пензель, -зля; щітка
 м'який п.
 фі́льонковий п.
 кла́сика
 клуа́тр, -а
 ко́бальт, -у
 бруна́тний к.
 черво́ний к.
 коко́шник, -а
 кола́ж, -у
 коле́кція
 жа́нрова к.
 дзвіни́ця
 коло́на
 кру́чена к.
 вну́трішня к.
 спи́ліяста к.
 нарі́жна к.
 колонáда
 вну́трішня к.

наружная к.
 колоризм
 колорист
 колорит
 теплый к.
 холодный к.
 колоритность
 композиция
 асимметрическая к.
 кольцевая к.
 целостная к.
 консоль
 к. балкона
 конструировать
 конструктивно
 конструктивный
 конструктор
 конструкция
 контраст
 краевой к.
 резкий к.
 контрастирование
 контрастировать
 контрастность
 контррельеф
 контрфорс
 контур
 конха
 концепция
 креативная к.
 краска
 акварельная к.
 масляная к.
 угольная к.
 креатив
 креативно
 кремль
 верхний к.
 нижний к.
 крипта
 крыша

зóвнішня к.
 колорі́зм, -у
 колорі́ст, -а
 колорі́т, -у
 те́плий к.
 холо́дний к.
 колорі́тність, -ості
 компози́ція
 асиметри́чна к.
 кі́льце́ва к.
 ці́лісна к.
 консо́ль
 к. балко́ну
 конструюва́ти
 конструкти́вно
 конструкти́вний
 констру́ктор, -а
 констру́кція
 контра́ст, -у
 крайови́й к.
 різкий к.
 контрастува́ння
 контрастува́ти
 контра́стність, -ості
 контррелье́ф, -у
 контрфо́рс, -у
 ко́нтур, -а
 ко́нха
 концеп́ція
 креаті́вна к.
 фа́рба
 акваре́льна к.
 ма́сляна к.
 ву́гільна к.
 креаті́в, -у
 креаті́вно
 кремль, -я
 ве́рхній к.
 ні́жній к.
 крі́пта
 покрі́вля; дах, -у

готическая к.
шведская к.
щипцовая к.

купол
зонтичный к.
курватура

готічна п.
шведська п.
двосхіла (шпиляста,
шпильовá) п.

кúпол, -а; ма́ківка; ба́ня
зо́нтичний к.
курва́тура

Л

лак
лакирование
лакировать
ластик
лепка
лепнина
лепщик
лиерна
линейность
линия

кольцевая л.
л. здания
л. свода
л. фасада

лист
литограф
литография
литографирование
литографировать
литье

лоджия
лубок

бытовой л.
любитель
люкарна
люстра
ляпис-лазурь

лак, -у
лакува́ння
лакува́ти
гу́мка
лі́плення
лі́пнина
лі́пник, -а
лі́сна
лі́нійність, -ості
лі́нія

кі́льце́ва л.
л. буди́нку
л. скле́піння
л. фа́саду

а́ркуш (*сторінка*), -а
літо́граф, -а
літогра́фія
літографува́ння
літографува́ти
1) лиття́; вилива́ння (*дія*)
2) литво́ (*збірн. ім.*)

ло́джія
лубо́к, -ба
побуто́вий л.

ама́тор, -а
люка́рна
лю́стра
ля́пис-лазу́р, -і; лазури́т, -у

М

мавзолей
мазок

мавзоле́й, -ю
мазо́к, -зка

майолика
 макет
 верстка м.
 макетирование
 макетировать
 макетчик
 манеж
 манера
 карандашная м.
 пунктирная м.
 творческая м.
 мансарда
 маскарон
 масло
 уплотненное м.
 массив
 зеленый м.
 мастаба
 мастеров
 масстикс
 мастихин
 масштаб
 масштабировать
 масштабность
 материал
 материя
 матовость
 машикули
 медаль
 медальон
 междукрестие
 междустолпие
 мезонін
 метаболизм
 металл
 метоп
 минарет
 миниатюра
 многогранность
 многогранный
 многозначный

майо́лика
 макéт, -а
 вéрстка м.
 макетува́ння
 макетува́ти
 макéтник, -а
 манéж, -у
 манéра
 олівце́ва м.
 пункти́рна м.
 тво́рча м.
 манса́рда
 маскаро́н, -а
 ма́сло; олі́я
 ущі́льнене м.
 маси́в, -у
 зелéний м.
 ма́стаба
 кéльня; кéльма
 ма́стикс, -а
 мастихі́н, -а
 масшта́б, -у
 масштабува́ти
 масшта́бність, -ості
 матеріа́л, -у
 мате́рія
 ма́товість, -ості
 маши́кулі (мн.)
 меда́ль
 медальйо́н, -а
 міжхре́стя
 міжсто́вп'я
 мезони́н, -а
 метаболі́зм, -у
 метáл, -у
 метоп, -а
 мінаре́т, -а
 мініатюра
 багатогра́нність, -ості
 багатогра́нний
 багатозна́чний

многократность
 многоплановость
 многосторонний
 многоцветный
 моделирование
 моделировать
 модель
 модификация
 модифицирование
 модифицировать
 модулировать
 модуль
 мозаика

деревянная м.
 каменная м.
 наборная м.
 стеклянная м.

мозаист
 мозаичность
 мольберт
 монолитность
 монотематизм
 монохроматичность
 монохромия
 монтаж
 монтажёр
 монтирование
 монтировать
 монтировщик
 монумент
 монументальность
 мостовая

мозаичная м.

мотив
 музей

багатокра́тність, *-ості*
 багатопла́новість, *-ості*
 багатосто́ронній
 багатоба́рвний
 моделюва́ння
 моделюва́ти
 моде́ль, *-і*
 модифіка́ція
 модифікува́ння
 модифікува́ти
 модулюва́ти
 мо́дуль, *-я*
 моза́йка

дерев'я́на м.
 кам'яна́ м.
 набірна́ м.
 скляна́ м.

мозаї́ст, *-а*
 мозаї́чність, *-ості*
 мольбе́рт, *-а*
 монолі́тність, *-ості*
 монотема́тизм, *-у*
 монохро́матичність, *-ості*
 монохро́мія
 монта́ж, *-у*
 монтаже́р, *-а*
 монтува́ння
 монтува́ти
 монтува́льник, *-а*
 монуме́нт, *-а*
 монумента́льність, *-ості*
 брукі́вка

мозаї́чна б.

моти́в, *-у*
 музе́й, *-ю*

Н

набросок
 первоначальный н.
 наковальня
 наос

на́черк, *-у; на́рис, -у*
 пе́рвісний н.
 кова́дло
 на́ос, *-у*

наполнитель
 нарфик
 насыщенность
 н. цвета
 натура
 натурализм
 натуралист
 натуралистичность
 натуральный
 натюрморт
 декоративный н.
 неоимпрессионизм
 неоклассик
 неоконструктивизм
 неоконструктивист
 нервюра
 готическая н.
 неф
 изолированный н.
 поперечный н.
 средний н.
 центральный н.
 нимфей
 ниша
 декоративная н.
 норма
 архитектурная н.
 проектировочная н.
 пространственная н.
 ню
 нюанс
 нюансировать
 нюансировка

образ
 повторяющийся о.
 собираательный о.
 образность
 обрамление

наповнювач, -а
 на́рфік, -а
 насіченість, -ості
 н. ко́льору
 на́ту́ра
 натуралі́зм, -у
 натуралі́ст, -а
 натуралі́стичність, -ості
 натурáльний
 натюрмóрт, -у
 декораті́вний н.
 неоі́мпресіоні́зм, -у
 неокла́сик, -а
 неоконструкті́визм, -у
 неоконструкті́вист, -а
 нервю́ра
 готі́чна н.
 неф, -а
 ізолю́ваний н.
 поперéчний н.
 серéдній н.
 центра́льний н.
 ні́мфе́й, -я
 ні́ша
 декораті́вна н.
 но́рма
 архіте́ктурна н.
 прое́ктува́льна н.
 просторо́ва н.
 ню, невідм.
 нюа́нс, -у
 нюансува́ти
 нюансува́ння

О

о́браз, -у
 повто́рюваний о.
 збі́рний о.
 о́бразність, -ості
 (про́цес) обрамува́ння;
 обра́млення

о. портиками
 садовое о.
 объем
 окружение
 окружность
 олифа
 ордер
 аттический о.
 ионический о.
 колоссальный о.
 композитный о.
 мемориальный о.
 сложный о.
 смешанный о.
 origami
 оригинал
 оригинально
 оригинальность
 оригинальный
 орнамент
 ажурный о.
 ковровый о.
 непрерывный о.
 рельефный о.
 стилизованнный о.
 орнаментальность
 освещение
 локальное о.
 освещенность
 осознание
 идейно-образное о. действи-
 тельности
 остроконечность
 остроконечный
 отделка
 оттенок
 оттиск
 оттушевка
 оформитель
 оформить
 оформление

о. портиками
 садове о.
 об'єм, -у; обсяг, -у; розмір, -у
 оточення
 окру́жність, -ості
 оліфа
 ордер, -а
 аттічний о.
 іонічний о.
 колосальний о.
 компо́зитний о.
 меморіа́льний о.
 складний о. з
 мішаний о.
 origámi, невідм., с.р.
 оригіна́л, -у
 оригіна́льно
 оригіна́льність, -ості
 оригіна́льний
 орна́мент, -у
 ажу́рний о.
 килімо́вий о.
 безперервний о.
 релье́фний о.
 стилі́зований о.
 орнаментальність, -ості
 осві́тлення
 лока́льне о.
 осві́тленість, -ості
 усвідомлення
 ідейно-обра́зне у. дійсності
 шпильа́стість, -ості
 шпильа́стий
 оздоблення
 відті́нок, -нку
 відбі́ток, -тка
 відту́шування, відтушо́вування
 офі́рмлювач, -а
 офі́рмити
 офі́рмлення

офорт
офортист
охра

офо́рт, -а
офорті́ст, -а
во́хра

П

павильон
пагода
палаццо
палитра
памятник
пандатів
панно
панорама
папье-маше
параллель
параллельно
параметр
параметризовать
парк
 ландшафтний п.
 террасообразный п.
парсуна
парсунность
партер
парюра
паспарту
пастель
пастозность
пати́на
патио
пейзаж
периптер
перо
перспектива
 воздушная п.
 линейная п.
петроглиф
пигмент
 смоляной п.
 среднедисперсний п.
пилястр

паві́льйо́н, -у
па́года
пала́цо, невідм., с.р.
палі́тра
па́м'ятник, -а
пандаті́в, -а
панно́, невідм., с.р.
панора́ма
пап'є-маше́
парале́ль, -і
парале́льно
пара́метр, -а
пара́метрува́ти
парк, -у
 ландша́фтний п.
 терасоподі́бний п.
парсу́на
парсу́нність, -ості́
парте́р, -у
парю́ра
паспа́рту, невідм., с.р.
пасте́ль
пасто́зність, -ості́
па́тіна
па́тіо, невідм., с.р.
пейза́ж, -у; крає́вид, -у
пері́птер, -у
перо́
перспе́ктива
 пові́тряна п.
 ліні́йна п.
петро́глиф, -а
пі́гмент, -у
 смоля́ний п.
 середньо́дисперсний п.
піля́стр

двойной п.
 пирамида
 ступенчатая п.
 план
 общий п.
 п. расположения
 перспективный п.
 свободный п.
 планировать
 планировка
 п. зданий
 п. объектов
 пейзажная п.
 планировщик
 пластика
 пластилин
 пластификатор
 пластичность
 пластичный
 плафон
 пленэр
 плоскость
 декоративная п.
 п. сечения
 поперечная п.
 площадь
 поверхность
 красочная п.
 прилегающая п.
 подлинник
 подлинность
 подрамник (подрамок)
 покрытие
 предварительное п.
 полиакриловый
 полировальный
 полировать
 полировка
 полихромия

подвійний п.
 піраміда
 східчаста п.
 план, -у
 загальний п.
 п. розташування (розміщення)
 перспективний п.
 вільний п.
 планувати
 планування; розбивка,
 розбиття, розбивання
 п. споруд
 п. об'єктів
 пейзажне п.
 планувальник, -а
 плáстика
 пластилін, -у
 пластифікатор, -а
 пластічність, -ості
 пластічний
 плафón, -а
 пленér, -у
 площина́
 декоративна п.
 п. перéтину
 поперéчна п.
 плóща; площинá; майдáн, -у
 повérхня
 фарбова́ п.
 прилégла п.
 оригіна́л, -у; взірець, -рця
 справжність, -ості;
 автентичність, -ості
 підра́мник, -а
 покриття́
 попереднє п.
 поліакріловий
 полірува́льний
 полірува́ти
 полірува́ння, поліро́вка
 поліхро́мія

полихромность
 полоса (полоска)
 полотно
 полукупол
 полутень
 полутон
 полуфаянс
 портал
 портик
 портрет
 групповой п.
 творческий п.
 портретировать
 портретист
 постимпрессионизм
 постамент
 постконструктивизм
 постмодернизм
 поташ
 предмет
 п. интерьера
 презентация
 приём
 живописный п.
 п. отливки
 проект
 образцовый п.
 п. застройки
 предварительный п.
 типовой п.
 проектант
 проектирование
 проектировать
 проектировщик
 прозрачность
 промежуток
 пропорциональность
 пропорция
 золотая п.
 просмотр
 профиль

поліхромність, *-ості*
 смуга
 полотно́; полотни́ще; полотни́на
 напівку́пол, *-а*; півба́ня
 напівті́нь, *-і*
 півто́н, *-у*
 напівфа́янс, *-у*
 порта́л, *-у*
 по́ртик, *-а*
 портре́т, *-а*
 групови́й п.
 тво́рчий п.
 портре́тува́ти
 портре́тист, *-а*
 пості́мпресіо́нізм, *-у*
 постаме́нт, *-у*
 постконстру́ктиві́зм, *-у*
 постмодерні́зм, *-у*
 пота́ш, *-у*
 предме́т, *-а*
 п. інте́р'є́ру
 презента́ція
 прийо́м, *-у*; спо́сіб, *-собу*
 живопо́йсний п.
 с. відлива́ння
 прое́кт, *-у*
 взі́рцевий п.
 п. забудо́ви
 попе́редній п.
 типови́й п.
 проекта́нт, *-а*
 проектува́ння
 проектува́ти
 проектува́льник, *-а*
 прозо́рість, *-ості*
 про́міжок, *-жску*
 пропорці́йність, *-ості*
 пропо́рція
 золота́ п.
 пере́гляд, *-у*
 про́філь, *-ю*

полукруглый п.
 профильность
 прямая (*суц.*)
 псевдоклассицизм
 псевдоромантизм
 псевдосвод
 пунктир
 пунктирование
 точечное п.
 пунктировать
 пурпур
 пурпурин
 пятно
 живопись п.
 цветовое п.

равновесие
 архитектоническое р.
 композиционное р.
 разнообразие
 разнообразный
 ракурс
 растирать
 растирка
 растушевка

 растушевывание
 растушевывать
 реализм
 реалист
 резьба

 геометрическая р.
 декоративная р.
 контурная р.
 объемная р.
 сквозная р.
 рельеф
 парковый р.

напівкрівлий п.
 прóфільність, -ості
 прямá, -ої (*ім.*)
 псевдокласицизм, -у
 псевдоромантизм, -у
 псевдосклепіння
 пунктір, -у
 пунктирування
 крапкове п.
 пунктірувати
 пурпур, -у
 пурпурін, -у
 пляма
 живопис п.
 колірна п.

Р

рівновага
 архітектонічна р.
 композиційна р.
 різноманітність, -ості
 різноманітний
 ракурс, -у
 розтирати
 розтирання
 розтушовка; (*дій-*
ствие) розтушовування,
 розтушування
 розтушовування
 розтушовувати
 реалізм, -у
 реаліст, -а
 різьба, різьблення (*процес*)
 різьбярство (*заняття*)
 геометрична р.
 декоративна р.
 контурна р.
 об'ємна р.
 просвітчаста р.
 рельєф, -у
 парковий р.

чеканный р.
 рельефность
 репродукция
 реставратор
 реставрация
 реставрирование
 реставрировать
 ретроспектива
 ретуширование
 ретушированный
 ретушировать
 ретушь
 рефлекс
 ризалит
 рисование
 рисовать
 рисунок
 ритм
 рокайль
 рококо
 ложное р.
 роспись
 контурная р.
 р. тканей
 ротонда
 рустика
 рустовка

салон
 сангина
 светимость
 с. колорита
 светопрочность
 светопрочный
 светотень
 свод
 конический с.
 полусферический с.
 раковинный с.
 сомкнутый с.

карбований р.
 рельєфність, *-ості*
 репродукція
 реставратор, *-а*
 реставрація
 реставрування
 реставрувати
 ретроспектіва
 ретушування
 ретушований
 ретушувати
 ретуш, *-і*
 рефлекс, *-у*
 ризаліт, *-у*
 малювання; рисування
 малювати; рисувати
 рисунок, *-нка; малюнок, -нка*
 ритм, *-у*
 рокайль, *невідм., ж.р.*
 рококо́, *невідм., с.р.*
 фальшіве р.
 розпис, *-у; мерéжання; малювання*
 контурний р.
 р. тканин
 ротонда
 рустика
 рустовка

С

салон, *-у*
 сангіна
 світність, *-ості*
 с. колориту
 світлотривкість, *-ості*
 світлотривкий
 світлотінь, *-і*
 склепіння
 конічне с.
 півсферичне с.
 черепашкове с.
 зімкнуте с.

ступенчатый с.
 эллиптический с.
 свойство
 сепия
 сечение
 золотое с.
 силуэт
 общий с.
 силуэтист
 силуэтность
 символ
 символизация
 символизм
 символика
 символист
 символика
 символически
 симметричность
 симметричный
 симметрия
 скульптура
 первичная с.
 с. малых форм
 слепок
 гипсовый с.
 собор
 соподчинение
 соподчиненность
 сопоставимость
 сопоставимый
 статуя
 стекло
 авантюриновое с.
 агатное с.
 стилизация
 линейная с.
 наивная с.
 свободная с.
 стилизованный
 стилизовать
 стилист

східчасти с.
 еліптичне с.
 властивість, *-ости*
 сепія
 перетин, *-у*; переріз, *-у*
 золотий п.
 силует, *-у*
 загальний с.
 силуетист, *-а*
 силуетність, *-ости*
 символ, *-у*
 символізація
 символізм, *-у*
 символіка
 символіст, *-а*
 символістика
 символічно
 симетричність, *-ости*
 симетричний
 симетрія
 скульптура
 первинна с.
 с. малих форм
 зліпок, *-нка*
 гіпсовий з.
 собор, *-у*
 супідрядність, *-ости*
 підпорядкованість, *-ости*
 порівнянність, *-ости*
 порівнянний
 статуя
 скло
 авантюринове с.
 агатове с.
 стилізація
 лінійна с.
 наївна с.
 вільна с.
 стилізований
 стилізувати
 стиліст, *-а*

стиль

азиатский с.
 вертикальный с.
 викторианский с.
 графический с.
 египетский с.
 живописный с.

структура

мозаичная с.
 пространственная с.
 художественная с.

структурализм

структурировать
 суперграфика
 супермодернизм
 сусаль
 сцентрировать
 сюрреализм
 сюрреалист
 сясэй

табулариум

тальк
 тарасы
 творчество
 текстура
 тектоника
 темпера
 клеевая т.
 масляная т.
 нерастворимая т.
 щелочная т.
 яичная т.

тень

терракота
 терраса
 террасообразность
 террацо
 техника
 живописная т.

стиль, -ю

азіа́тський с.
 вертика́льний с.
 вікторіа́нський с.
 графі́чний с.
 єгіпетський с.
 живопи́сний с.

структура

мозаї́чна с.
 просторо́ва с.
 худо́жня с.

структуралізм, -у

структурува́ти
 супергра́фіка
 супермодерні́зм, -у
 сухозлі́тка
 зцентрува́ти
 сюрреалі́зм, -у
 сюрреалі́ст, -а
 сясе́й, -е́я

Т

табула́ріум, -а

тальк, -у
 тарáси, -рас (мн.)
 твóрчість, -ості
 текстóра
 текто́ніка
 те́мпера

кле́йова́ т.
 олі́йна т.
 нерозчи́нна т.
 лу́жна т.
 я́сна т.

тінь, -і

терако́та
 тера́са
 терасоподі́бність, -ості
 терра́цо, невідм.
 те́хніка
 живопи́сна т.

масляная т.
 наlepная т.
 т. лакировки
 технічно
 типаж
 типизация
 типизированный
 типизировать
 тиснение
 тисненый
 тон
 тяжелый т.
 цветовой т.
 тональность
 цветовая т.
 тонирование
 торс
 точка
 видовая т.
 опорная т.
 трафарет
 трафаретчик
 турмалин
 тускло
 тусклость
 тусклый
 тушь
 китайская т.
 литографская т.
 тяжелый
 тяжесть

увенчать
 увенчание
 у. фигурами
 угол
 уголок
 удивительность
 удивительный
 узор

олійна т.
 наліпна т.
 т. лакування
 технічно
 типаж, -у
 типізація
 типізований
 типізувати
 тіснення, вітиск, -у
 тіснений
 тон, -у
 важкий т.
 ко́лірний т.
 тона́льність, -ості
 ко́лірна т.
 тонування
 торс, -а
 кра́пка, ця́тка; то́чка
 видовá т.
 опóрна т.
 трафарéт, -у
 трафарéтник, -а
 турмалін, -у
 тьмяно
 тьмяні́сть, -ості
 тьмяний
 туш, -і
 кита́йська т.
 літогра́фська т.
 важкий
 вага́

У

увінча́ти
 увінча́ння
 у. фігу́рами
 кут, -а; по́куть, -тя; поку́ття
 куто́к, -тка; куто́чок, -чка
 дивови́жність, -ості
 дивови́жний
 узо́р, -ору; візеру́нок, -нка; мере́жка

узорочье
узорчатость

узорчатый

украшение

архитектурное у.
настенное у.
орнаментальное у.
скульптурное у.
стенное у.

ультрабарочность

ультрамарин

искусственный у.

ультрамоде́рнизм

ультрамоде́рнист

универсально

универсальность

упорядочение

упорядоченность

упорядоченный

уровень

усадьба

условие

условность

традиционная у.

усложнение

усложнять

утварь

утеплитель

участок

училище

художественное у.

художественно-промышленное у.

учредитель

різьблення, різьба
узо́рчатість, *-ості*; узо́рчатість,
-ості; узо́ристий, *-ості*
узо́рчастий, узо́рчатий,
узо́ристий, візе́рунковий
прикра́са; оздо́ба; окра́са

архіте́ктурна п.

насті́нна п.

орнаме́нтальна п.

скульпту́рна п.

сті́нна п.

ультраба́ро́чність, *-ості*

ультрама́рин, -у

штү́чний у.

ультрамоде́рні́зм, -у

ультрамоде́рні́ст, -а

уніве́рса́льно

уніве́рса́льність, *-ості*

упоря́дкува́ння

упоря́дкува́ність, *-ості*

упоря́дкува́ний

рі́вень, *-вня*

сади́ба, дво́рище

умо́ва

умо́вність, *-ості*

тради́ційна у.

ускла́днення

ускла́днювати

начі́ння

уте́плювач, -а

діля́нка

учі́лище

худо́бжє у.

художньо-проми́слове у.

засно́вник, -а; фунда́тор, -а

Ф

факсимиле

фактура

фактурность

ф. образа

факсі́міле, невідм., с.р.

факту́ра

факту́рність, *-ості*

ф. о́бразу

фальшь
 фантазия
 фарфор
 декорированный ф.
 мягкий ф.
 художественный ф.
 фас
 фасад
 боковой ф.
 лицевой ф.
 сплошной ф.
 торцевой ф.
 фаяж
 фаянс
 фигура
 фигурация
 узорчатая ф.
 фигурность
 фиксаж
 фиксация
 филигранщик
 филигрань
 финифтер
 финифть
 фитодизайн
 фитодизайнер
 флаер
 флейц
 флейцевание
 флейцевать
 флэш
 флоризм
 флорист
 флористика
 фольга
 оловянная ф.
 серебряная ф.
 фон
 архитектурный ф.
 декоративный ф.
 нейтральный ф.

фальш, *-і*
 фанта́зія; химера; мрія
 ф́арфóр, *-у*; порцеля́на
 декора́ваний ф.
 м'я́кий ф.
 худо́жній ф.
 фас, *-у*
 фаса́д, *-у*
 бі́чний ф.
 чі́льний (чолові́й) ф.
 суці́льний ф.
 торце́вий ф.
 фая́ж, *-у*
 фая́нс, *-у*
 фігу́ра
 фігура́ція
 узо́рчаста ф.
 фігу́рність, *-ості*
 фікса́ж, *-у*
 фікса́ція
 філігра́нник, *-а*
 філігра́нь, *-і*; знак
 фіні́фтер, *-а*
 фіні́фть
 фітодиза́йн, *-у*
 фітодиза́йнер, *-а*
 фла́єр, *-а*
 флейц, *-а*
 флейцюва́ння
 флейцюва́ти
 флеш, *невідм.*
 флорі́зм, *-у*
 флорі́ст, *-а*
 флорі́стика
 фо́льга
 олов'я́на ф.
 срі́бна ф.
 фон, *-у*; тло
 архіте́ктурний ф.
 декора́тивний ф.
 нейтра́льний ф.

фонарь
 фонтан
 стенной ф.
 форма
 гипсовая ф.
 древняя ф.
 формат
 форматирование
 форматировать
 фрагмент
 фрагментарность
 фреска
 комбинированная ф.
 фриз
 готический ф.
 зубчатый ф.
 рельефный ф.
 ренессансный ф.
 стенной ф.
 фронтальность
 фронтон
 декоративный ф.
 ступенчатый ф.

 фигурный ф.
 фуксин
 функция
 тектоническая ф.
 фурнитура

хай-тек
 хаки
 хаку-га
 хобби
 холл
 холст
 храм
 монолитный х.
 пещерный х.
 скальный х.

ліхтар, -я
 фонтан, -а
 стіnnий ф.
 форма
 гіпсова ф.
 стародавня ф.
 формат, -у
 форматування
 формувати
 фрагмент, -а; уривок, -вка
 фрагментарність, -ості
 фреска
 комбінована ф.
 фриз, -а
 готичний ф.
 зубчастий ф.
 рельєфний ф.
 ренесансний ф.
 стіnnий ф.
 фронтальність, -ості
 фронтон, -у
 декоративний ф.
 східчастий ф.,
 ступінчастий ф.
 фігурний ф.
 фуксин, -у
 функція
 тектонічна ф.
 фурнітура

X

хай-тєк, -а
 хакі, невідм., с.р.
 хаку-га, невідм.
 хобі, невідм., с.р.
 хол, -у
 полотнó, -а
 храм, -у
 монолітний х.
 печєрний х.
 скєльний х.

столпообразный х.

хром
художественно
художественность
художественный
искусство
художник
художник-декоратор
художник-конструктор

стовпоподібний х.

хром, -у
художньо
художність, -ості
художній
искусство
художник, -а
художник-декоратор, -а
художник-конструктор, -а

Ц

царапка

цвет

локальный ц

серный ц.

ц. грунта

ц древесины

цветистость

цветистый

цветной

цветность

цветоведение

цветовой

целла

целостность

целостный

цельность

художественная ц.

цемент

цемянка

ценность

художественная ц.

центр

композиционный ц.

центрировать

центричность

цилиндр

шкребок, -бка

кóлiр, -ьору

локальний к.

сірчаний к.

к. ґрунту

к. деревини

квітчастість, -ості;

кольористість, -ості;

барвистість, -ості;

барвність, -ості

квітчастий; кольористий;

барвистий; барвний

кольоровий

кольоровість, -ості

кольорознавство

кóлiрний

цéла

цiлiснiсть, -ості

цiлiсний

цiлiснiсть, -ості; цiльнiсть, -ості

художня ц.

цемент, -у

цементівка

цiннiсть, -ості

художня ц.

центр, -у

композиційний ц.

центрувати

центрічність, -ості

циліндр, -а

цоколь
цукури-э

цо́коль, -я
цуку́рі-є, *невідм.*

часовня
чекан
чеканить
чеканка
чеканщик
чернение
чернила
чернить
чертеж
чертежная (*сущ.*)
чертёжник
черточка
черчение

Ч
капліця
чекан, -а; карбі́вка
карбува́ти
карбува́ння, карбі́вка
карбува́льник, -а
чорні́ння
чорні́ло, -а
чорні́ти
крéслення, -я
кресля́рня (*ім.*)
кресля́р, -а
рі́ска
крéслення

шаблон
шаблонно
шаблонность
шаблонный
шаг
шарж
шарнир
шарообразность
шарообразный
шатер
шати́ровать
шати́ровка
шафран
шедевр
шедеврально
шедевральность
шедевральный
шитье

шлифовальный
шлифовальщик
шлифование

Ш
шаблón, -у (зразок)
шаблónно
шаблónність, -ості
шаблónний
крок, -у
шарж, -у
шарні́р, -а
куля́стість, -ості
куля́стий
шатро́
шати́рува́ти
шати́рува́ння
шафра́н, -у
шеде́вр, -а
шедевра́льно
шедевра́льність, -ості
шедевра́льний
шиття́; вишива́ння; гаптува́ння;
шитво́
шліфува́льний
шліфува́льник, -а
шліфува́ння

шлифовать

шов

шпатель

шпиль

шпон

шпунт

штамп

штампованный

штамповать

штамповка

штамповщик

штрих

штрихованный

штриховка

штриховать

штроба

шунт

шуруп

шліфува́ти

шов, *шва*шпа́тель, *-я*шпи́ль, *-я*шпон, *-у*шпунт, *-а*штамп, *-а*

штампува́ти

штампо́ваний

штампува́ння

штампува́льник, *-а*штрих, *-а*

штрихо́ваний

штрихува́ння

штрихува́ти

штро́ба

шунт, *-а*шуру́п, *-а*

Щ

щелок

цель

щипец

щипцовый

луг, *-у*

цільна

шпи́ль, *-я*

двосхі́лий, шпи́лястий,

шпи́льовий

Э

эгофутуризм

эгофутурист

эдикула

эклектика

эклектичность

экседра

экспликация

экспозиция

экспонат

экспонент

экспрессивность

экспрессивный

экспрессионист

экспрессия

егофутури́зм, *-у*егофутури́ст, *-а*

еди́кула

екле́ктика

еклекти́чність, *-ості*

ексе́дра

експліка́ція

експози́ція

экспона́т, *-а*экспоне́нт, *-а*експресі́вність, *-ості*

експресі́вний

експресіо́ніст, *-а*

експресі́я

экстерьер
элемент
элементаризм
эмаль
эмблема
эмпоры
энтазис
эргономика
эркер
эскиз

масштабный э.

объемный э.

эскизирование
эскизировать
эскизно
эскизность
эстамп
эстет
эстетизм
эстетика

техническая э.

эстетичность
эстетичный
этюд
этюдизм
этюдист
этюдник
эффект
эффективность
эффектность
эффектный
эхин

ювелир
юрта

ямато-э
янтарь
ярко

екстер'єр, -у
елемєнт, -а
елементарізм, -у
емаль, -і
емблєма
ємпори, -пор (мн.)
ентазис, -а
ергонóміка
єркер, -а
ескіз, -а

масшта́бний е.

об'ємний е.

ескізува́ння
ескізува́ти
ескі́зно
ескі́зність, -ості
еста́мп, -а
есте́т, -а
естеті́зм, -у
есте́тика

техні́чна е.

естеті́чність, -ості
естеті́чний
етю́д, -а
етюді́зм, -у
етюді́ст, -а
етю́дник, -а
ефе́кт, -у
ефекті́вність, -ості
ефе́ктність, -ості
ефе́ктний
ехі́н, -а

Ю

ювелі́р, -а
ю́рта

Я

ямато-е, *невідм.*
буршті́н, -у; янтарь, -я
яскра́во

яркость

ярь

кристаллическая я.

медная я.

яшма

яскравість, -ості

яр

кристалічна я.

мідна я.

яшма

2. Практичні завдання для самостійної роботи студентів

2.1. Виписати з цього словника у чотири колонки (по десять прикладів у кожній): 1) *терміни-іменники*; 2) *терміни-прикметники*; 3) *терміни-дієслова* (інфінітиви, дієприкметники та дієприслівники); 4) *терміни-прислівники*. Узагальнити, які фахові поняття (предмет, суб'єкт, процес тощо) номінують ці самостійні частини мови.

Зразок: 1) інтер'єр; 2) графічний (дизайн); 3) проектувати, проєктований, проєктуючи; 4) креативно.

2.2. Виписати у дві колонки: 1) *питомі терміни*; 2) *терміни-запозичення* (вказати, з яких мов).

Зразок: 1) краса; 2) палітра (франц., від італ.).

2.3. Скласти два прості речення з терміном **декор**: 1) **декор** у синтаксичній функції підмета; 2) **декор** у синтаксичній функції додатка. Пояснити вибір відмінкових форм.

2.4. Виписати (по десять прикладів) терміносполучення, котрі ілюструють такі найпоширеніші в термінології структурні моделі: «*прикметник + іменник*», «*іменник + іменник*». Навести приклади терміносполучень, які побудовані за моделями: «*прикметник + прикметник + іменник*», «*прикметник + іменник + іменник*».

Зразок: наївне мистецтво; архітектура інтер'єру.

2.5. Виписати двома колонками (по десять прикладів у кожній) іменникові терміни, що: 1) називають опредмечену ознаку й утворені від прикметників; 2) називають процес і є віддієслівними. Пояснити, чому терміни-іменники є найпоширенішими в усіх термінологіях.

Зразок: 1) кольоровість (від прикметника *кольоровий*); 2) інкрустування (від дієслова *інкрустувати*).

2.6. Виписати 7-10 однослівних складних термінів (комполітів), визначити спосіб їх творення та пояснити правопис.

Зразок: живописний (складний прикметник, утворений у суфіксальний спосіб від складного іменника *живопис*, що пишеться неподільно).

2.7. Виписати невідмінювані іменникові терміни, визначити їх рід та з кожним із них скласти просте речення, ускладнене дієприслівниковим зворотом. Пояснити чинними правилами української мови вжиті розділові знаки.

Зразок: бароко, с.р. (Вивчаючи стиль бароко, студенти дізналися про його історичні витоки.)

2.8. Навести приклади абсолютних синонімів, взаємозамінних за всіх контекстів спілкування. Пояснити, чому їх функціонування є природним у кожній термінології.

Наприклад: лінгвістика = мовознавство.

2.9. Навести українські еквіваленти до спільнокореневих російських прикметників *цветной* і *цветовой* та пояснити прикладами їх лексичне значення. Скласти з ними кілька словосполучень.

2.10. Визначити структуру (*слово:* просте, складне; *словосполучення:* двокомпонентне, трикомпонентне) кожного терміна на літеру «Н» і зробити висновок, яка структура та чому є найпоширенішою у сфері дизайну.

2.11. Виписати терміни зі спільним коренем *світл-*. Визначити спосіб їх творення в українській мові.

2.12. Виписати іменникові терміни для ілюстрації всіх способів їх творення у сфері дизайну.

Зразок: **глазур** (лексичне запозичення з нім. мови), **ескізування** (суфіксальний спосіб), **суперграфіка** (префіксальний спосіб).

2.13. Виписати (по десять прикладів) іменникові терміни: 1) із суфіксом *-ість*; 2) із нульовим закінченням. Провідміняти по 2 терміни з кожної колонки та пояснити морфологічні й орфографічні норми.

2.14. Виписати іменникові невідмінювані терміни: 1) жіночого роду; 2) чоловічого роду; 3) середнього роду. Скласти речення з термінами кожного роду та пояснити чинними правилами вжиті розділові знаки.

2.15. Виписати іменникові терміни, що мають форму тільки множини, та скласти з ними підрядні словосполучення.

2.16. Виписати іменникові терміни, що паралельно вживаються у формах жіночого та чоловічого роду. Пояснити причини цього паралелізму.

2.17. Виписати двома колонками (по десять прикладів) іменники чоловічого роду, що в родовому відмінку однини мають: 1) закінчення **-а/-я**; 2) закінчення **-у/-ю**. Навести правила для визначення закінчення.

Зразок: 1) акант (**-а**); 2) ампір (**-у**)

2.18. Виписати віддієслівні іменникові терміни з **-ни-** та скласти з ними словосполучення.

Зразок: бронзування (від дієслова *бронзувати*); сучасне бронзування; бронзування виробів.

2.19. Виписати питомі терміни на літери **М, П, Т, Ф** та скласти з ними складнопідрядні речення. Пояснити вжиті розділові знаки.

2.20. Виписати російські та українські терміни-еквіваленти, які в правописі різняться кількістю приголосних. Навести правила подвоєння та подовження приголосних в українській мові.

Зразок: рос. гамма – укр. гама.

2.21. Виписати терміни іншомовного походження, правопис яких є різним у російській та українській мовах. Навести відповідні правила української мови.

Зразок: рос. гуашь – укр. гуаш.

2.22. Виписати терміни-відповідники з різною внутрішньою структурою. Позначити дужками корені термінів.

Зразок: рос. шаробразность (складне слово) – укр. кулястість (просте слово).

2.23. Виписати спільнокореневі терміни в колонки за частинами мови та подати їх дефініції. Узагальнити, які способи творення спільнокореневих термінів домінують у сфері дизайну і чому.

Зразок: декор, декоратор, декорація, декоративність, декорування (іменники); декорувати, декорований (дієслова); декоративний (прикметник).

2.24. Навести приклади, коли до російського терміна є два чи більше синонімічних еквівалентів в українській мові, та пояснити причину цього.

2.25. Утворити можливі дієприкметникові форми (активні, пасивні) від дієслів на літери **Б, Д, М**. Скласти з ними речення і пояснити розділові знаки.

Зразок: стилізувати – стилізований (пас.).

2.26. Утворити дієприслівники (доконаного, недоконаного виду) від дієслів на літери **О, П, С**. Скласти з ними речення і пояснити розділові знаки.

Зразок: ілюструвати – ілюструючи (недокон. в.), проілюструвавши (докон. в.)

2.27. Виписати терміни та компоненти (слова) у складених термінах із префіксами *без-, від-, дис-, контр-, пост-, ультра-, супер-* і пояснити їх словотвірне значення для номінації понять сфери дизайну.

2.28. Виписати терміни з іншомовними коренями *нео-, полі-, псевдо-* та доповнити своїми прикладами. Пояснити їх словотвірне значення для номінації понять сфери дизайну.

2.29. Утворити словосполучення, поєднавши кількісні числівники *два, три, чотири, двадцять два, п'ятдесят три, вісімдесят чотири* з термінами-іменниками на позначення професій, роду заняття тощо. Пояснити чинними правилами закінчення іменників.

Зразок: два декоратори, вісімдесят чотири учасники.

2.30. Навести дефініції (визначення) поданих нижче термінів та проілюструвати різні лексико-граматичні конструкції для дефініювання фахових понять (наприклад, «що є що», «що – це що», «що являє собою що» тощо).

Ампір, ультрабарочність, конструктивізм, неоімпресіонізм, ретуш.

2.31. Пояснити через дефініції термінологічні значення паронімів у сфері дизайну, подані у цьому словнику.

Валюта – волюта; графіт – графіті; дисбаланс – дисонанс; експозиція – експлікація; експонат – експонент; етюдист – етюдник; ілюстрація – інкрустація; інкрустація – інсталяція; колірний – кольоровий; мастаба – масштаб; настельний – насточний; рельєф – барельєф. Скласти з кожною паронімічною

парою речення для ілюстрації їх різних термінологічних значень.

2.32. Перерахувати, спираючись на цей словник, орфографічні правила та морфологічні норми, необхідні для правильного використання термінів у фаховому писемному спілкуванні.

2.33. Виписати терміни іншомовного походження в чотири колонки: 1) з наголосом на першому складі; 2) з наголосом на другому складі; 3) з наголосом на третьому складі; 4) з наголосом на четвертому складі. Скласти речення.

Зразок: 1) абрис 2) акант 3) анфілада 4) пластифікатор

2.34. Підготувати лаконічну інформацію (тривалістю у 5-7 хвилин), наводячи приклади з цього словника, про функції термінів у мові фаху та особливості їх частиномовної природи.

2.35. Підготувати лаконічну інформацію (тривалістю у 5-7 хвилин) з правильними прикладами про структуру термінів сфери дизайну.

2.36. Підготувати лаконічну інформацію (тривалістю у 5-7 хвилин) з правильними прикладами про мовне походження термінів сфери дизайну.

2.37. Підготувати лаконічну інформацію (тривалістю у 5-7 хвилин) з правильними прикладами про способи творення термінів сфери дизайну.

2.38. Перекласти українською мовою анотації до двох-трьох російськомовних словників та довідників, поданих у розділі 4 цих методичних матеріалів. Визначити види цих анотацій за метою (цільовим призначенням).

2.39. Пояснити переваги і назвати недоліки електронних словників із дизайну.

2.40. Підготувати презентацію (до 7-10 хвилин) для однокласників про найновіші журнали та нову науково-популярну літературу з проблем дизайну, видані різними мовами індоевропейської сім'ї.

3. Рекомендована науково-навчальна і наукова література для виконання практичних завдань змістового модуля №3 «Наукова комунікація як складова фахової діяльності» з «УМПС»

- 3.1. *Васенко Л.А.* Фахова українська мова: Навчальний посібник / *Л. А. Васенко, В. В. Дубічинський, О. М. Кримець*. – К.: «Центр учбової літератури», 2008. – 272 с. (Гриф МОН України «Рекомендовано для студентів ВНЗ»)
- 3.2. *Кочан І.М.* Українська наукова лексика: міжнародні компоненти в термінології: Навчальний посібник. – К.: «Знання», 2013. – 294с.
- 3.3. * *Онуфрієнко Г.С.* Науковий стиль української мови: Навчальний посібник. – К.: «Центр навч. літ-ри», 2006. – 312 с. (Гриф МОН України «Рекомендовано для студентів ВНЗ»)
- 3.4. * *Онуфрієнко Г.С.* Науковий стиль української мови: Навчальний посібник з алгоритмічними приписами. – 2-е вид. доп. – К.: «Центр учбової літ-ри», 2009. – 392 с. (Гриф МОН України «Рекомендовано для студентів ВНЗ»)
- 3.5. * *Онуфрієнко Г.С.* Зовнішні ресурси української юридичної термінології: взаємодія детермінованих і випадкових процесів // Вісник Запорізького юридичного інституту. – 1999. – №3. – С.226 – 237.
- 3.6. * *Онуфрієнко Г.С.* Різномовні термінологічні кореляти в ономасіологічному аспекті // Українська термінологія і сучасність: Зб. наук. праць. – К.: ІУМ НАН України, 2013. -С. 163-168.
- 3.7. * *Онуфрієнко Г.С.* Синонімічні номінанти зі спільним коренем іншомовного походження у сфері національної термінології // Мовознавство: Науково-теоретичний журнал. – 2000. – №2-3. – С.73-77.
- 3.8. * *Онуфрієнко Г.С.* Словотвірний потенціал запозичень у національній термінології // Актуальні проблеми українського словотвору. – Івано-Франківськ: «Плай», 2002. - С.501-512.
- 3.9. * *Онуфрієнко Г.С.* Фахова термінологія як національна лінгвомодель системи фахових понять у науковому інформаційному просторі // Вісник Запорізького юридичного інституту. – 1999. – №2. – С.235-252.
- 3.10. * *Онуфрієнко Г.С.* Складні випадки українського правопису: Навчальний посібник / *Г. С. Онуфрієнко, Л. М. Марченко, В. К. Єршова*. – Запоріжжя: ЗНТУ, 1995. – 51с.; друге вид., доповнене - Запоріжжя: ЗЮІ, 1998. – 58 с.
- 3.11. *Панько Т.І.* Українське термінознавство: Підручник / *Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк*. – Львів: «Світ», 1994. - 216 с.
- 3.12. Склад і структура термінологічної лексики української мови / *Богущька М. П., Крижанівська А. А., Симоненко Л. О.* та інші. – К.: «Наукова думка», 1984. –196 с.
- 3.13. * Українська мова: Енциклопедія. – К.: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2004. – 832 с.

3.14. * Український правопис / АН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. – 4-те вид., випр. і доп. - К.: «Наукова думка», 1993. - 236 с. (і наступні роки видання)

3.15. * Український реферативний журнал «Джерело». Серія 3. Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво. – 1994 і наступні роки видання.

4. Список використаної довідково-словникової літератури

4.1. *Антонович Є.А.* та інші. Російсько-український словник з інженерної графіки, дизайну та архітектури. – Львів: «Світ», 2002. – 239с.

4.2. Архітектурні терміни: короткий російсько-український тлумачний словник/ Укл. *П.П. Безродний* – К.: «Вища школа», 2008. – 263 с.

4.3. Дизайн. Иллюстрированный словарь-справочник/ *Г.Б. Минервин, В.Т. Шимко, А.В. Ефимов* и др.: Под общей редакцией Г.Б. Минервина и В.Т. Шимко. – М.: «Архитектура-С», 2004. – 288 с, ил.

4.4. *Крысин Л.П.* Толковый словарь иноязычных слов. –М.: Эксмо, 2008. – 944с.

4.5. Немецко-русский архитектурный словарь/ Сост.: *М.М. Житомирский*. – М.: «Гостехтеориздат», 1957. – 208 с.

4.6. Словник іншомовних слів/Укл. *С.М. Морозов, Л.М. Шкаранута* – К.: «Наук. думка», 2000. – 680с.

4.7. Термінологічний словник-довідник з будівництва та архітектури/ Укл. *Шмиг Р.А.* та ін. – Львів: ЛНАУ, 2011. –222 с.

4.8. Українсько-російський словник наукової термінології/За заг. ред. *Л.О. Симоненко* -К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2004. –416 с.

4.9. Нові слова та значення: словник / Інститут української мови НАН України; уклали *Л.В. Туровська, Л.М. Василькова*. – К.: «Довіра», 2008. – 271 с.

Електронні ресурси

4.10. Словарь дизайнерских и арт-терминов
<http://www.romashin-design.com/dict/>

4.11. Словарь строительных терминов http://www.stroyinform.ru/dictionary/list.php?LETTER=%C0&PAGEN_2=2

4.12. Словарь терминов, используемых в дизайне, ремонте и строительстве <http://www.topdom.ru/terminology/>

4.13. Словарь художественных терминов http://artica.su/art_vocabulary/

4.14. Словарь художественных терминов
<http://www.artonline.ru/glossary/?letter=%C0>

4.15. Терминология дизайна <http://www.xochu.com/ru/glossary/>

4.16. Терміни з дизайну <http://rosdesign.com/>